

Warszawa, 06-05-2025 r.

BIURO
RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH
Zastępca Rzecznika Praw Obywatelskich
Adam Krzywoń

XI.7036.23.2025.AM

Pani
Izabela Ziętka
Podsekretarz Stanu
Ministerstwo Edukacji Narodowej

Szanowna Pani Minister,

Rzecznik Praw Obywatelskich, stojący również na straży realizacji zasady równego traktowania, współpracuje z organizacjami pozarządowymi, w tym z koalicją organizacji społecznych pn. „Nasz Rzecznik”. Podczas spotkań z przedstawicielami tej inicjatywy¹, omawiano m.in. problem przemocy wobec osób z niepełnosprawnościami, w szczególności w środowisku szkolnym, w tym przemocy rówieśniczej oraz potrzebę opracowania stosownych rozwiązań. Przedstawiciele strony społecznej podkreślali **konieczność podniesienia standardów ochrony małoletnich osób z niepełnosprawnościami przed przemocą**. Zwracano w tym kontekście uwagę na brak zrozumienia potrzeb emocjonalnych i poznawczych uczniów i uczennic w spektrum autyzmu, który prowadzi do niewłaściwej komunikacji z tymi osobami i

¹ Zob. relację ze spotkania z przedstawicielami Zespołów Edukacja Włączająca oraz Praw Osób z Niepełnosprawnościami i Praw Opiekunek/ów inicjatywy „Nasz Rzecznik”, które odbyło się 11 grudnia 2024 r., <https://bip.brpo.gov.pl/pl/content/przemoc-wobec-osob-z-niepelnosprawnosciami-nasz-rzecznik> [dostęp: 29 kwietnia 2025 r.].

kumulacji negatywnych emocji, skutkujących zachowaniami odbieranymi przez niektórych nauczycieli i innych pracowników placówek edukacyjnych jako „trudne” lub agresywne. Na kanwie tych rozważań zwrócono uwagę na brak standardów postępowania, tak w zakresie rozwiązań statutowych i proceduralnych w poszczególnych szkołach, jak też w odniesieniu do oficjalnych materiałów szkoleniowych i edukacyjnych.

W sierpniu ubiegłego roku² minął termin wprowadzenia standardów ochrony małoletnich, o których mowa w art. 22b i 22c ustawy z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich (Dz.U. z 2024 r. poz. 1802, ze zm.). Zgodnie z art. 22c ust. 4 tej ustawy, w standardach uwzględnia się sytuację dzieci niepełnosprawnych oraz dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.

Powyższa dyrektywa znalazła wyraz również w wytycznych do standardów opracowanych przez Zespół do Spraw Ochrony Małoletnich działający w Ministerstwie Sprawiedliwości, które m.in. odnoszą się do sytuacji dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi³. W wytycznych, wśród innych zagadnień, zaadresowano kwestie przeciwdziałania przemocy w różnych jej formach i możliwych sposobów uregulowania procedury reagowania na zjawisko przemocy z udziałem dzieci. Wytyczne stanowią odpowiedź, w jaki sposób konstruować standardy, nie mają jednak wiążącego charakteru.

W związku z powyższym, działając na podstawie art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz.U. z 2024 r. poz. 1264, ze zm.), zwracam się do Pani Minister z uprzejmą prośbą o poinformowanie Rzecznika, czy w Ministerstwie Edukacji Narodowej prowadzone były analizy dotyczące wprowadzenia standardów ochrony małoletnich w placówkach oświatowych, w szczególności dotyczące sposobu ich przyjmowania, w tym dostosowania ich treści do potrzeb i sytuacji konkretnych placówek oraz ujmowania w nich wprost szczególnej sytuacji dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, zwłaszcza w odniesieniu do procedur

² Zgodnie z art. 10 ustawy z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy - Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2023 r. poz. 1606).

³ Zob. <https://www.gov.pl/web/sprawiedliwosc/standardy-ochrony-maloletnich---wytyczne> [dostęp: 29 kwietnia 2025 r.].

dotyczących zapobiegania przemocy w środowisku szkolnym oraz reagowania na nią. Będę również wdzięczny za wyjaśnienie, czy Ministerstwo Edukacji Narodowej upowszechnia wytyczne opracowane w Zespole do Spraw Ochrony Małoletnich oraz czy oferuje podmiotom obowiązującym do wprowadzenia standardów szkolenia lub konsultacje, zwłaszcza w zakresie uwzględnienia w standardach szczególnej sytuacji dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.

Z poważaniem

Adam Krzywoń

Zastępca Rzecznika Praw Obywatelskich

/-wydano i podpisano elektronicznie/